

בן פטורה ועוד שניים / יעקב בן קטורה

שניים שהיו מהלכין בדרך וביד אחד מהם קיתון של מים; אם שותין שניהם - מתים, ואם שותה אחד מהן - מגיע לישוב. דרש בן-פטורה: מוטב שישתו שניהם וימותו ואל יראה אחד מהם במיתתו של חברו. (בבא מציעא סב.)

א.

לכל איש יש שם / יש בית, ילדים.
לכל תנא יש הלכה / ובית מדרש ותלמידים.
אך יש תנא בלי שם / (על שם אביו נקרא)
ואין כמוהו הלכה / הזאת בכלל תורה?
ומה בית מדרשו? / ומי הם רבותיו?
היש לו תלמידים? / איה הם עקבותיו?
דרכו איש לא ידע / (ודאי שלא אני)
חייו לנו חידה / הוא תנא אלמוני.

ב.

אך אם בשימון וחול / בארץ איש בה לא עבר
בארץ עייפה מחום / ללא יישוב, בלב מדבר
ארץ בלי ענן ורוח / רק ערער בודד
ארץ של אויר מלוח / בלי שירת נודד.
ארץ בלי צל של שיטה / ארץ ערבה
רק צלמוות ומיתה / ארץ בלי תקווה.
על ראשו של הר קרח / לא נשקף לשום מקום
לא חיה, לא עוף פורח / שם יכרעו לבלי קום.

ג.

שם כרעו שכבו השניים / שם, בארץ עייפה
בין שניהם קיתון של מים / בקיתון אין אף טיפה
עיניהם זכות וטובות מבטים / אף על פי שכבו, מה ישיר
מבטן!
וחולות אפורים, זועמים, לוחטים / לא יצליחו כסות את
טוהר תכלתן.
שום זוג עיניים מהן לא ראה / במות בן הזוג מצמא
בעוד הלשון שתחתן אז גמעה / טיפה, לחלוחית, לגימה.
חזיהם צמודים, ליבם לא פועם / אך גם בלי קרדילוג או
רופא
הן יושר ליבם כה דופק, כה רועם / מצפונם הן לא מת, הוא
איננו מרפה!
שפתיים דוממות, חריבות / אך היטב אם תחזה
הן עדיין דובבות / לא בגדנו זה בזה!

ד.

ומעבר לאופק החול / יושבת, הומה שם העיר
עדיה האחד להגיע יכל / לו רק את רעהו הפקיר.
תשואות שם בעיר הומיה אביבים / היין נשפך בה כמים
שם ישיקו יחדיו כוסיות - אוהבים / משם יפקדו רק
השניים.
שם ישירו ביין על מים רבים / לא יוכלו לכבות אהבה,
והאש
שניצתה בליבות אוהבים / לא יוכל לה נהר שוטף וגועש.
שם ישירו על כך בכינור ובתוף / בחליל ובקול ערב
והרוח תישא ממדבר אין לו סוף / אל מולו את השיר
הצרוד, החרב.
והשיר לא הושר, כי מילים לו - לא יש / הוא שיר מי קיתון
מעטים
שאש צימאון לא כיבו, ולא אש - / אהבה שבין שני המתים.

ה.

ואתה אם תשמע שיר אביב במנוחה / על מים רבים, אהבה
ושמחה
נטוש את שירי, השליכהו ממך / כי איננו, אינו בשבילך!
אך אם בין הישק כוסיות תוכל להקשיב / בין רעם תופים
ופסנתר
לשיר מרוסק, שבור, חרישי / על קיתון שיבש, אין טיפה בו
יותר.
כ **יש תורה ויש שירה**
זאת תורה של בן פטורה!
ויש תורה שהיא שירה

ו.

והשיר הלזה עוד חרק, 'השתעלי' / וקולו קצת גימגום ורטט
מרשב"ג שנשחט עם רבי ישמעאל / עד תתניו, ברניו, ת"ח
ות"ט.
ושבו כעבור שנות דורות נתגלה / ושחור כעשן כבשנים
תארו
כשיאנוש קורצ'אק לקרון מוות עלה / עת סירב לעזוב
יתומי בית ספרו.
העשן מפולין עם הזמר נשאר / מיתמר כעבור שנות יובל
ביריחו
מתערב בעשן אוטובוס שבער / עת דויד דלרוזה קפץ
לתוכו.
וגרדום הצורר את השיר לא מחשה / ולו קול פיצוץ הרימון
מנגינה
רימון בין לבבות של מאיר ומשה / בקולר של חבלי לידת
מדינה.
והלחן הוא לחן בלדת חובש / בשכונת בית ישראל בששת
ימים
עת נפל וסוכך על פצועו בליל אש / ויחדיו נתערבו שם
דמים בדמים.
ומהרי גוש עציון עונה לו ההד / למ"ד ה"א לוחמים
מפזמים מנגינה
יהי ליל שחז גופותינו לעד / שאיש לא ברח, לא בגד, לא
נכנע.
וגם ללא תוף, חצוצרה ופסנתר / בצומת בית-ליד הזמר
נישא
כששבת מחפוד רץ, לא ויתר / וטרם נפל, להציל עוד ניסה.
ועכשיו, לא אי-אז, לא אי-שם אלא פה / יש זקן פליט
מחנות, שריד שעות נוראות
שעל נער צעיר הגן בגופו / משן כלבי טרף חדי מלתעות.

ז.

ובימים שנראה שאיש לבצעו / ואדם על כיסו רק יחשוב
ונדמה שכל רע בגד ברעו / ושירת בן פטורה חלפה לבלי
שוב.
הטה אוזנך, הסכת נא ושמע / השירה מתנגנת אף אם אין
לה כלים
בזמר שקט, אך מכה בעוצמה / השיר עוד יושר, אף אם אין
לו מילים.
כ **יש תורה ויש שירה**
זו תורה של בן פטורה!
ויש תורה שהיא שירה